

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд на тема "Управление на инвестициите в
информационни технологии"

на **Кирил Вълков Десев**

Рецензент: акад. Иван П. Попчев

Във връзка с решение на ФС на факултета по икономически и социални науки, протокол №103/04.04.2016г. и заповед №Р33-1501/12.04.2016г. на Ректора на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" проф. д-р Запрян Козлуджов съм определен за член на Научно жури по отритата процедура за защита на дисертационния труда на тема "Управление на инвестициите в информационни технологии" за придобиване на образователната и научна степен "**доктор**" по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма - Икономика и управление (индустрия) от Кирил Вълков Десев - редовен докторант към катедра "Управление и количествени методи в икономиката" с научен ръководител доц. д-р Николай Димитров Тенев и доклад от доц. д-р Станимир Кабаиванов - Декан на факултета по икономически и социални науки и в съответствие с чл. 4 от ЗРАСРБ, чл.2(8), чл. 30(3) ППЗРАСРБ и чл. 37(2) ПРАСПУ.

Като член на Научното жури съм получил:

1. Заповед №Р33-1501/12.04.2016г. на Ректора на ПУ "Паисий Хилендарски" проф. д-р Запрян Козлуджов.
2. Дисертационен труд.
3. Автореферат на дисертационния труд.
4. CD по процедурата за защита на дисертационния труд.

При оценката на дисертационния труд определящи са изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗ) и Правилника за развитие на академичния състав на ПУ. Поради това те ще бъдат точно предадени:

1. Съгласно чл. 6(3) от ЗРАСРБ "дисертационния труд трябва да съдържа научни или научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания".

2. Според чл. 27(2) от ППЗ дисертационният труд трябва да се представи във вид и обем, съответстващи на специфичните изисквания на първичното звено. Дисертационният труд трябва да съдържа: **заглавна страница; съдържание; увод; изложение; заключение - резюме на получените резултати с декларация за оригиналност; библиография.**

Дисертационният труд е разработен в обем от 207 стр. текст включва увод, четири глави, заключение, литература и приложения. Както е написано на стр. 6 в увода "целта е: да се разработи модел, базиран на вътрешноорганизационни процеси, който да бъде използван за редуциране на негативното въздействие на факторите, влияещи върху ИТ инвестициите."

Определени са 6 изследователски хипотези и 4 задачи.

Като се следват така формулираните цели и задачи в дисертационния труд последователно са изложени:

- **Увод(4-8);**
- **Теоретични основи на инвестициите в ИТ и методики за тяхното управление (глава 1, 9-55);**
- **Изследване и анализ на управлението на инвестициите в организациите от сектор преработваща промишленост (глава 2, 56-99);**
- **Изследване и анализ на управлението на ИТ инвестициите изпълнявани от ИТ компаниите (глава 3, 100-136);**
- **Разработване на ИТ инвестиционен зрелостен модел (глава 4,137-172);**
- **Заключение (173-176);**
- **Литература (177-185);**
- **Декларация за оригиналност(187);**

- Приложение 1. Анкетна карта - организации от сектор преработваща промишленост (188-192);
- Приложение 2. Анкетна карта - ИТ компании (193-196);
- Приложение 3. Код на софтуерната система (197-207);

В литературата са включени 146 заглавия, от които 13 на български език, 123 на английски език и 10 Интернет ресурси. Много голяма част от източниците са от последните години, което е и **доказателство за актуалността на изследваната тематика**. В подкрепа на актуалността е и факта, че през 2015 г. ИТ секторът е формирал 3,3% от брутния вътрешен продукт на страната.

По дисертационния труд са представени **три самостоятелни публикации**, от които една е под печат. Липсват данни за цитирания.

Приносите в дисертационния труд могат накратко да се систематизират както следва:

1. Проведено е изследване на управлението на ИТ инвестициите в 16 предприятия от сектор преработваща промишленост в гр. Пловдив с онлайн анкетна карта с 52 въпроса в 5 групи. В резултат на изследването са идентифицирани и оценени 26 фактора със съществено значение за управление на ИТ инвестициите.
2. Проведено е изследване на управлението на ИТ инвестициите, изпълнявани от 17 компании, членуващи в БАСКОМ и БАИТ с онлайн анкетна карта с 48 въпроса. В резултат на изследването са показани факторите с най-негативно влияние върху ИТ вложенията и управлението им.
3. Предложен е модел в шест етапа и пет нива на зрялост (като СММІ с пет нива на зрялост на процесите) като рамка за подобряване на управлението на ИТ инвестициите чрез изграждане на система от вътрешноорганизационни процеси.
4. Създадена е софтуерна система за разработване на ИТ инвестиционен зрелостен модел. Системата е позиционирана на адрес <http://uni-research.eu/MatureModel.html>. Софтуерната система е апробирана в "Оптикс" АД от сектор преработваща промишленост с над 600 служители с приходи 42 014 000 лв. Изграден е индивидуален зрелостен модел и препоръка на

софтуерната система за преминаване на "Оптикс" АД от 0 до ниво 1 на зрялост.

За създаване на онлайн анкетите и софтуерната система са използвани: PHP, HTML, CSS и MySQL.

Участвал съм няколкократно в обсъждането на този труд и съм изказвал критични бележки, които са приети по целесъобразност. Независимо от това могат да се поставят и следните **критични бележки**:

1. Дисертационният труд не съответства напълно на изискванията според чл. 27(2) от ППЗРАСРБ.
2. Липсва пълно съответствие между литературните източници под черта в текста на дисертацията и тези в литературата.
3. В текста на дисертацията на няколко места вместо "модел" се пише "методика". (например на стр. 8)
4. В №5 на Приложение 1 (стр. 192) не са включени всички използвани в практиката методи, дори липсват тези за които има финансови функции в EXCEL. Извън този списък особено внимание заслужава метода на включване на рисковата премия в нормата на сконтиране.
5. Липсва публикации на дисертанта по предложените в дисертацията модел и софтуерна система (глава 4).
6. В глава 1 липсват определени стандарти. Например: цялата "фамилия" ISO/IEC 27000, американските стандарти (NIST SP800-30, NISTSP800-100) и др.

Въпроси по дисертационния труд.

1. Защо за обект на изследване са избрани предприятия от сектор преработваща промишленост?
2. Защо е възприето равнище на значимост $\alpha=0.05$?
3. Може ли да се счита, че 16 предприятия от сектор преработваща промишленост и 17 компании са достатъчно представителни за формиране на инвестиционен зрелостен модел?

4. Защо не се оценява рискът, съпътстващ ИТ инвестиционните проекти (стр. 5)?
5. Не е ли твърде грубо оценката на факторите за негативно влияние тъй като в анкетните карти не се специфицират ИТ проектите, дали това е ERP, бизнес интелигентност, DSS или счетоводен пакет?
6. В какви направления се предполагат по-нататъшните изследвания по тематиката на дисертационния труд?
7. Може ли софтуерната система да стане широко Интернет достъпна в т.ч. с подходящи help файлове?

Авторефератът е в обем от 32 страници и съответства на дисертационния труд.

Познавам Кирил Десев като редовен докторант в ПУ "Паисий Хилендарски" убеден съм в неговите теоретични знания, способности за самостоятелни научни изследвания и възможности за по-нататъшно развитие.

Заключение

Всичко гореизложено дава убедителни доказателства за положителна оценка и предлагам почитаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен "доктор" на Кирил Вълков Десев в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма - Икономика и управление (индустрия).

03.05.2016г.

Рецензент:

/акад. д.т.н. И. Попчев/